Anul al 62-lea
4 PAGINI

EXEMPLARUL 30 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 122 Vineri 1 Iunie 1945
4 PAGINI

ABONAMENTE
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 1800 pe 3 luni
Lei 3700 pe 6 luni
CAPITALA
Lei 2100 pe 3 luni
Lei 4100 pe 6 luni
AUTORITĂŢI
50% în plus

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

UNIV. COPIILOR 1800 lei pe 6 luni
ZIARUL ŞTIINŢELOR 1200 lei pe 6 luni
UNIVERSUL LITERAR 1800 lei pe 6 luni
VIAŢA ILUSTRATĂ 1400 lei pe 6 luni
TRUP ŞI SUFLET 900 lei pe 6 luni

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

PROBLEMA LEVANTULUI

Printre problemele internaţionale care au prezentat un caracter mai accentuat în ce priveşte greutăţile de înţelegere, este şi aceea a Levantului. Totuşi dacă se ţine seama că în fond, divergenţele de opinii nu sunt de neînlăturat şi că sforţările ce se fac pentru găsirea unei soluţii împăciuitoare sunt inspirate de cele mai bune intenţiuni, ne putem aştepta la o destindere care să oreeze atmosfera necesară unei înţelegeri.

Incidentul a devenit acut din clipa când odată cu sosirea delegatului francez, care aducea propunerile Franţei pentru stabilirea unei înţelegeri, au sosit la Beirut şi întăriri militre franceze. Guvernul sirian a considerat aceasta ca un act de provocare şi şi-a manifestat în mod viu nemulţumirea.

Pe de altă parte, regretabile incidente au avut loc în diferite localităţi.

Se ştie că Franţa ca putere mandatară asupra Siriei şi Libanului a declarat asentimentul el de a recunoaşte independenţa acestor două ţări. Totuşi guvernul francez a precizat dela început că înţelege să-şi apere anumite interese proprii în aceste regiuni şi că îşi va retrage garnizoana după ce vor fi soluţionate aceste chestiuni rămase în suspensie.

Mandatul Franţei asupra Siriei şi Libanului decurge dintr'o hotărire a Naţiunilor Aliate, după războiul mondial trecut, mandat care a fost confirmat de Societatea Naţiunilor. Din punct de vedere juridic, Franţa este încă deţinătoarea acestui drept de mandatară care, juridiceşte, va înceta atunci când se va lua în acest sens o hotărire internaţională.

Totuşi, guvernul francez, anticipat îndeplinirii acestei formalităţi pur juridice, a recunoscut independenţa deplină a Siriei şi a Libanului cu rezerva menţinerii unui număr restrâns de soldaţi francezi pe teritoriul acestor ţări pentru păstrarea ordinei până la încheerea războiului.

In expunerea făcută de d. George Bidault, Marţi seara, în consiliul de miniştri, asupra situaţiei din Levant, ministrul de externe francez a reamintit toate cele de mai sus şi a precizat care sunt condiţiile pe care Franţa doreşte să le vadă îndeplinite înainte de a-şi retrage toate trupele. Aceste condiţii sunt de natură culturală, economică şi strategică şi le-am publicat ieri în ziarul nostru în textul ce ne-a fost transmis de agenţia „Rador".

D. Bidault a insistat asupra importanţei acestor interese franceze în Siria şi Liban şi a protestat în mod energic împotriva afirmaţiilor că Franţa ar recurge la intimidare şi şantaj şi că ar încerca să obţină printr'o acţiune de forţă şi prin ameninţări, ceeace nu ar putea obţine prin negocieri.

Precizările d-lui Bidault sunt de natură a netezi calea negocierilor. De altfel, ministrul de externe francez a ţinut să sublinieze că întreaga atitudine franceză în această problemă dezminte insinuările ce s'au făcut la adresa ei.

Criza aceasta a fost adusă şi în discuţia Camerei Comunelor prin întrebări adresate guvernului. D. Eden a răspuns acestor întrebări. Ministrul de externe britanic a recunoscut că situaţia este serioasă, dar şi-a exprimat credinţa că ea va fi soluţionată mai ales dacă părţile interesate în prezenta neînţelegere vor acţiona cu prudenţă. Această prudenţă, d. Eden şi-a impus-o şi d-sale întrucât a cerut Camerei să nu-l oblige să spună mai mult de cât poate în acest moment, tocmai în interesul soluţionării chestiunii. D. Eden a arătat că Marea Britanie este actualmente în consultări cu guvernul francez şi cu acela al Statelor Unite.

Marea Britanie are desigur un deosebit interes ca în această regiune a Orientului Mijlociu să fie linişte, ea fiind una din liniile de comunicaţie către Extremul Orient. D. Eden a subliniat acest interes şi a arătat că Marea Britanie depune toate sforţările pentru a îmbunătăţi situaţia şi a se înlesni astfel începerea negocierilor directe între Franţa şi Siria şi Libanul.

In acelaş timp, d. Grew, secretarul adjunct al departamentului de stat, a declarat la Washington că guvernul Statelor Unite a insistat în repetate rânduri pe lângă cele trei guverne în litigiu să facă toate sforţările să ajungă la un acord amical care să „respecte întru totul independenţa Siriei şi a Libanului şi care în acelaş timp să evidenţieze baza nediscriminatorie a intereselor franceze în Levant". D. Grew şi-a exprimat regretul că în aceste momente când Naţiunile Unite caută să perfecteze o organizaţie de securitate internaţională „deosebirile de vederi dintre membrii Naţiunilor Unite să se soldeze cu dezordini şi pierderi omeneşti".

Aceasta este situaţia actuală. De pretutindeni însă se fac sforţări serioase pentru o lichidare amicală a acestei probleme.

Intrevederile mareşalului Stalin cu d. Harry Hopkins

Moscova, 30 (Rador). — *După cum semnalează corespondentul agenţiei „Reuter", se crede că d. Harry Hopkins, trimisul special al preşedintelui Truman la Moscova, a avut o nouă întrevedere cu mareşalul Stalin.*

Ultima audienţă la mareşalul Stalin o avusese Luni seara şi se crede că trimisul special va mai fi primit cel puţin încăodată de mareşalul Stalin, înainte de a pleca spre a face un raport preşedintelui Truman asupra misiunei sale.

Un consiliu de control aliat în Germania

Moscova, 30 (Rador). — **In urma acordului intervenit între guvernele puterilor aliate, un consiliu de control va fi format zilele acestea din reprezentaţi ai Comandamentului suprem al Uniunii Sovietice, al Marei Britanii, al Statelor Unite ale Americei şi al Franţei pentru a exercita puterea supremă a puterilor aliate în Germania pe durata ocupaţiei.**

Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov, comandant suprem al trupelor sovietice de ocupaţie în Germania, a fost numit reprezentant al Comandamentului suprem sovietic în acest Consiliu.

RESTITUIREA APARATELOR DE RADIO

Ministerul de interne în aplicarea deciziei prin care s'a revenit asupra restricţiunilor dreptului de a poseda aparate de radio comunică:

S'au dat dispoziţiuni autorităţilor administrative şi poliţieneşti pentru restituirea aparatelor ce au fost depuse de cetăţeni dela Aprilie 1941 şi până la data deciziunei menţionate mai sus.

Ministerul de interne dispune ca toate autorităţile ca şi toţi particularii care au primit aparatele de radio-recepţie din acele depuse de cetăţeni, să le restitue imediat şi în bună stare autorităţilor dela care au fost primite.

Ministerul de interne va urmări şi sancţiona cu toată severitatea pe toţi acei care abuzând de orice calitate, şi-au însuşit avutul cetăţenilor ce le era dat în păstrare, precum şi pe acei cari primind aparatele sub ori şi ce formă sau titlu, nu le vor restitui în termen de cinci zile dela data prezentului comunicat.

Asupra procedurei de urmat ministerul de interne a dat instrucţiuni necesare tuturor organelor în subordine.

Libertatea comerţului cu aparatele de radio recepţie fiind restabilită, circumscripţiile poliţieneşti vor proceda la desigilarea încăperilor în care se află sigilate din Septembrie 1944 aparatele de radio. La desigilare se va încheia un proces-verbal de numărul de aparate găsit lăsându-se un exemplar comerciantului respectiv iar unul trimiţându-se Societăţii de Radio-Difuziune.

Vânzarea aparatelor desigilate ca şi restituirea aparatelor depuse se va face cu respectarea dispoziţiunilor cuprinse în legile de organizare şi de poliţie a Societăţii Române de Radio-Difuziune.

VENIŢI IN AJUTORUL COPIILOR!

Apărarea Patriotică, Tineretul Progresist şi Uniunea Femeilor Antifasciste au lansat următorul apel pentru campania de sprijinire a copiilor victime ale fascismului:

Veniţi în ajutorul copiilor!

„Pe unde au trecut hitleriştii, au semănat jale şi ruină, groază şi moarte. Războiul lor de jaf şi cotropire a nimicit milioane de vieţi, a distrus sate şi oraşe, iar numărul copiilor rămaşi orfani e imens.

Copiii ai căror părinţi au căzut pe câmpul de luptă sau ai căror părinţi au pierit, victime ale barbariei hitleriste, au rămas fără sprijinul părintesc, goi, flămânzi, fără adăpost.

In toată ţara mii de copii orfani au fost seceraţi de frig, de foame, de grozava molimă a tifosului exantematic.

In Ardeal şi Moldova, mii de copii îşi târăsc cu greu membrele schilodite; sunt copiii sfârtecaţi de mine, care au plătit cu braţele lor, cu picioarele lor, cu vederea lor, ticăloşia hitleriştilor.

Zeci de mii de copii, victime nevinovate ale războiului asteaptă salvarea dela noi.

Pentru ei nici un dar să nu ni se pară prea mare, nici un efort prea greu, nici o sarcină imposibilă.

Să le pregătim cămine în care să-şi găsească adăpost şi hrană, în care să găsească însănătoşirea fizică şi ajutorul moral care să-i transforme în copii adevăraţi.

Aduceţi dela copiii voştri haine, încălţăminte, jucării. Daţi alimente şi medicamente.

Daţi daruri în bani pentru ajutorarea acestor copii.

Veniţi la clăcile organizate la sediile noastre, să lucraţi îmbrăcăminte pentru ei.

iVctimele nevinovate ale urgiei hitleriste, orfanii de războiu şi copiii celor ce au luptat cu arma în mână câştigându-ne victoria ca să ne făurească o viaţă mai bună, să simtă toţi dragostea noastră părintească.

Deschideţi-vă larg inimile acestor copii cari prin grija noastră pot deveni oameni sănătoşi şi liberi, cetăţenii României de mâine.

Daţi din toată inima, daţi dragoste şi muncă, căldură şi entuziasm pentru copiii aceştia, ai noştri, ai Ţării".

Apărarea Patriotică
Str. Spătarului, 15 Tel. 2.85.83
Tineretul Progresist
Str. Gutenberg, 19. Tel. 3.05.36
Uniunea Femeilor Antifasciste
Splaiul Independenţei, 46 Tel. 5.69.86

SITUAŢIA DIN SIRIA S'A INRĂUTĂŢIT CONSIDERABIL

Declaraţiile d-lui Eden în Camera Comunelor

Londra, 30 (Rador). — **D. Eden, ministrul afacerilor străine, a declarat Miercuri în Camera Comunelor că situaţia din Siria s'a înrăutăţit considerabil. Ştirile primite arată că artileria franceză a bombardat intens oraşul Damasc, cu serioase pierderi de vieţi omeneşti şi distrugându-se bunuri.**

Dezordini serioase s'au produs deasemenea în ultimele zile la Alep, Homms şi Hama.

Cabinetul examinează noua situaţie şi măsurile ce se impun.

Guvernul britanic a luat contact cu cel nordamerican, în legătură cu această situaţie.

D. Eden a precizat că, cabinetul britanic tocmai discuta această chestiune Miercuri seara, astfel încât dorește să se înapoieze cât de curând la Downing Street 10.

Punctul de vedere al guvernului britanic a fost arătat în repetate rânduri şi el nu s'a abătut absolut deloc dela declaraţiile făcute şi nici nu are de gând să se abată.

Chestiunea fusese ridicată de generalul Sir Edward Spears, conservator şi fost ministru al Angliei în Siria şi Liban, care a declarat:

„Sunt asolut sigur că opinia publică din Anglia şi depe tot globul este absolut îngrozită de faptul că asemenea fapte sunt făcute în numele poporului francez care a suferit recent depe urma unor fapte similare. Nu cred că poporul francez ar aproba asemenea acţiuni dacă ar şti că ele se produc.

Rog pe d. ministru al afacerilor străine să comunice Camerei Comunelor ce are de gând guvernul să facă în aceste împrejurări tragice? Este evident că nu are rost să sperăm în negocieri între francezi, sirieni şi libanezi. Ce se va face spre a se pune capăt acestei vărsări de sânge în mijlocul unor popoare a căror independenţă a fost garantată?

Singura acţiune ce ni s'a spus că a fost luată este retragerea trupelor britanice. Socotesc că, în baza informaţiilor ce ne stau la dispoziţie, anunţarea retragerii trupelor britanice departe de a fi redus din tensiune, a sporit-o".

D. Eden a intervenit, spunând că trebue să corecteze această afirmaţie. Unele trupe britanice fuseseră trimise acolo pentru instrucţie şi plecau la sfârşitul acestei instrucţii. Intreaga operaţiune a avut un caracter normal.

Generalul Sir Edward Spears a continuat, subliniind că s'a anunţat oficial că trupele britanice au fost retrase pentru a se reduce tensiunea, şi că, dacă această informaţie este inexactă, este foarte bine.

Ceeace d. Eden a arătat limpede Marţi, a fost că trupele franceze au fost trimise în Levant împotriva părerii sale stăruitoare. Atât guvernul britanic, cât şi cel nordamerican au sfătuit guvernul francez să nu întreprindă nici o acţiune ce ar putea înrăutăţi situaţia.

„Socotesc — a declarat generalul Edward Spears — că nu putem să evităm răspunderea noastră în această chestiune. Nu este vorba numai de faptul că am garantat independenţa Siriei şi a Libanului sau de cuvântul dat. Avem răspunderi în această zonă. Portul Beirut, în care au debarcat trupele franceze se află sub comandament naval britanic.

Comandantul suprem al forţelor din Orientul Mijlociu este răspunzător de trupele din această regiune. Dispunem de mijloacele necesare pentru a face eficace această forţe. Sunt sigur că guvernul britanic va fi sprijinit de întreaga Cameră şi de opinia publică de pretutindeni, dacă face demersuri energice, arătând francezilor că ţinem ca această vărsare de sânge să înceteze şi ca ei să respecte independenţa celor două republici, ce le-a fost garantată, stât de noi, cât şi de ei".

D. William Astor, conservator, a declarat că trebue să se procedeze cu cea mai mare atenţie, dat fiind că ambele părţi sunt extrem de susceptibile. Se cunoaşte baza istorică a caracterului francez şi cât de mult este legată Franţa de Siria. Transiordania şi Palestina sunt vecine cu Siria şi există pericolul ca turburările să se întindă, implicând şi zona Canalului Suez. Siguranţa acestei regiuni este vitală pentru interesele britanice şi pentru liniile de aprovizionare către Extremul Orient.

Franţa nu trebue să uite importanţa prieteniei cu lumea arabă. Nu contează Beirut-ul, ci Canalul Suez şi sondele din Irak.

Trebue să se caute să se ajungă la o soluţie pe scara cea mai largă între Anglia şi Franţa. „Dorim să obţinem o alianţă anglo-franceză cât se poate de strânsă şi solidă care să îngrijească şi de interesele strategice ale Franţei pentru ca Franţa să nu fie limitată la micul port Beirut şi să împărtăşească cu noi posibilităţile Alexandriei, Gibraltarului şi Maltei, iar noi să putem folosi porturile Toulon şi Dakar. Aceasta este scara pe care trebue să acţionăm, ca în 1906, când interesele engleze şi franceze din Mediterana au fost lămurite şi astfel am putut forma „antanta cordială".

D. Astor a cerut mai departe ca guvernul britanic să caute să convingă pe noul preşedinte al Statelor Unite să participe la o mediaţie în acest trist diferend. „Care este semnificaţia Conferinţei dela San Francisco, dacă în prezent există doi membri ai naţiunilor unite cari trag unul asupra celuilalt? Ce valoare are Charta Atlanticului, dacă disputa continuă în felul acesta?"

D. Richard Stokes, laburist, care s'a înapoiat de curând din Orientul Mijlociu, a sprijinit punctul de vedere al generalului Spears. D. Stokes a spus că prima datorie a puterii ce exercită mandatul este să părăsească ţara respectivă în cel mai scurt timp posibil. In mod cert, ţara ce exercită mandatul nu trebue să caute să obţină avantagii politice, militare sau economice. Una din primele ei datorii trebue să fie pregătirea populaţiei respective pentru a se conduce singură. Nimeni nu tăgăduieşte că Siria şi-a pătat cuvântarea prin acea insinuare dela sfârşit.

Sforţările noastre în această chestiune, în special în ultimile luni, şi permiteţi-mi să spun, sforţările miniştrilor noştri de acolo, au fost concentrate în întregime — după cum ştiu foarte bine acei care au făcut parte din cabinetul de război — în vederea încercării de a reduce temperatura şi pentru a începe conversaţii cari să ducă la o reglementare finală.

Inainte de ultimile evenimente, semnele şi indicaţiile erau mai bune decât fuseseră de multă vreme. Deşi sunt gata să-mi iau răspunderea pentru orice am făcut, resping cu hotărire că ceva din ceeace am spus francezilor poartă răspunderea pentru ceeace se petrece acum.

Sarcina împăciuitorului este adesea ingrată. Dar cu toate acuzaţiile d-lui Stokes, vom merge mai departe pe această cale.

Generalul Spears s'a referit la mişcări de trupe. Socotesc că s'a făcut o mică confuzie.

Ceeace s'a petrecut de fapt a fost că anumite trupe britanice se găseau staţionate în Siria de mai mult timp. In plus, unele trupe obişnuiau — în mic număr de fiecare dată — să se ducă în Siria pentru instrucţie şi apoi să plece. Totul, simplă rutină. Aşa a fost cazul şi de data aceasta. Şi sunt fericit că s'a subliniat că nu a fost decât atât.

Socotesc că confuzia s'a produs poate din cauză că noi am socotit că este de dorit să arătăm limpede aliaţilor noştri francezi şi altora în urma unor svonuri ce începuseră să circule, că suntem gata să retragem toate trupele noastre din Siria şi din Libia, de îndată ce se va fi ajuns la un acord dintre Franţa şi Statele din Levant şi de îndată ce se va fi produs, drept urmare, mişcarea trupelor franceze.

Socot că toate partidele din Camera Comunelor sunt convinse că în nici o împrejurare nu dorim să luăm locul francezilor, fie în Siria, fie în Liban, şi pentru a arăta limpede şi dincolo de orice îndoială că lucrurile stau aşa, am subliniat că trupele noastre se vor retrage".

D. Eden a continuat: „Din nefericire, ştiri ce ne-au sosit în ultimile ore ne arată că situaţia s'a înrăutăţit considerabil. Raportele arată că oraşul Damasc a fost bombardat intens de artileria franceză, cu pierderi serioase de vieţi şi distrugându-se bunuri.

Dezordini serioase s'au produs acum câteva zile şi la Alep, Homms şi Hama.

Vorbesc în numele întregei Camere, când spun că guvernul britanic regretă aceste evenimente (aplauze).

Am arătat în ultimile luni să ducem la o reglementare finală a situaţiei, ale cărei pericole erau evidente pentru noi toţi. Ca urmare a acestor sforţări, se ajunsese la oarecare îmbunătăţire şi şansele de negocieri între Franţa şi statele din Levant nu erau de fel fără speranţă.

Dar, în ultimile zile, toate aceste îmbunătăţiri au fost complet nimicite şi drept urmare noi ne pregăteam, tocmai când ne-au sosit aceste ultime ştiri, să întreprindem o nouă iniţiativă diplomatică pentru a face faţă pericolului mai mare.

Acum situaţia s'a înrăutăţit şi mai mult. Guvernul examinează în prezent situaţia creiată de aceste evenimente şi acţiunea ce va trebui întreprinsă ca urmare a lor. Sunt sigur că se va înţelege de Cameră că în aceste condiţii nu se pot spune mai mult în momentul de faţă decât că se dă situaţiei întreaga atenţie şi că voi ţine Camera deplin informată asupra deciziilor luate, imediat ce-mi va fi posibil. După cum doreşte Camera, ne găsim actualmente în contact cu guvernul Statelor Unite

FRANCEZII AU BOMBARDAT DAMASCUL

Londra, 30 (Rador). — **Legaţii, le ziriene şi libaneze din Londra au declarat Vineri seară că au aflat că Damascul a fost bombardat în cursul nopţii de Miercuri spre Joi, spre orele două.**

Bombardamentul francezilor a încetat după ce ministrul local englez a intervenit, focul de arme însă continuă.

SITUAŢIA AGRICOLĂ

Din datele sosite la ministerul agriculturii, rezultă că în centrul şi nordul Moldovei, în toată Transilvania şi cel mai mult în Maramureş şi Hunedoara, a plouat între 15—20 mm.

Seceta din vestul şi sudul ţării este în creştere, fiind accentuată mai ales în jud. Dolj.

Procentul însămânţărilor a crescut dela 87,50% la 93,19% din totalul arabil al ţării.

In urmă au rămas jud. Timiş-Torontal, arând 73%, Iaşi, Câmpulung, Rădăuţi şi Baia 65%, iar Turda 48%, din totalul terenului arabil.

Pe varietăţi s'au însămânţat: ovăz de primăvară 659.000 ha, faţă de 534.000 ha. în 1943.

Floarea soarelui: 352.000 ha. faţă de 276.000 ha. în 1941.

Orz: 583.000 ha. faţă de 570.000 ha. în 1942.

Bumbac: 55.000 ha. faţă de 49.000 ha. în 1944.

Aprovizionarea Capitalei cu pâine

In urma consfătuirilor cu reprezentanţii morarilor şi ai brutarilor din Capitală, d. col. Pârvulescu, ministrul subsecretar de stat al aprovizionării a luat următoarele măsuri pentru aprovizionarea Capitalei cu pâine: o comisie va stabili cotele de făină necesară fiecărei brutării în raport cu capacitatea de fabricaţie. Această măsură tinde să evite pe viitor abuzurile unor brutari, cari sustrăgeau anumite cantităţi de făină şi le vindeau cu preţuri de speculă. Această repartizare se va face sub supravegherea Uniunii sindicatelor din industrie şi comerţ.

Subsecretariatul de stat al aprovizionării a trimis delegaţi în judeţele Mehedinţi, Vlaşca, Teleorman, Romanaţi, Dolj pentru colectarea a 1.000 vagoane grâu, care vor fi îndrumate spre Capitală.

Un comunicat al Comisiunii române pentru aplicarea armistiţiului

Comisiunea Română pentru aplicarea Armistiţiului comunică:

Pe baza dispoziţiunii Comisiunii Aliate de Control în România se aduce la cunoştinţă tuturor autorităţilor, directorilor de întreprinderi comerciale şi industriale că, dela data de 25 Mai 1945, livrarea mărfurilor şi materialelor către unităţi militare şi instituţii sovietice, precum şi primirea comenzilor pentru confecţionarea mărfurilor noui, sau executarea reparaţiunilor generale ale bunurilor dela unităţi militare, instituţii şi persoane sovietice trebuie să se facă numai cu ordine speciale ale ministerelor corespunzătoare.

Comenzile luate până la 25 Mai trebuie să fie executate în termenii stabiliţi.

Unităţile militare ale Armatei Roşii, instituţiile sau militarii separaţi sovietici îndreaptă toate cererile direct la bazele lor de aprovizionare.

Acets ordin nu priveşte comerţul en-detail, restaurante, birturi, ş.a.m.d., precum şi nici reparaţii ale maşinilor contra plată în numerar.

PROCESUL ZIARIŞTILOR CHEMAŢI IN FAŢA TRIBUNALULUI POPORULUI

Şedinţa din ziua de 30 Mai 1945

Eri dimineaţă a început în faţa Tribunalului Poporului procesul celui de al doilea lot de acuzaţi: ziarişti. Numai şapte din ei sunt prezenţi, restul urmează a fi judecaţi în lipsă.

La ora 8,30 membrii tribunalului intră în sala de şedinţe.

Sunt aceiaşi care au judecat primul lot de criminali de război.

Acuzarea e susţinută de: d. av. C. Vicol, prodecan al baroului de Ilfov şi acuzator public, av. I. D. Ioan şi d-na ing. Alexandra Sidorovici, acuzator public.

D. preşedinte Ilie Ţabrea deschizând şedinţa, aduce la cunoştiinţa lui Ilie Rădulescu că actul de acuzare împotriva sa a fost extins şi asupra faptelor de instigare şi participare la crimele de război, pasibile de pedeapsa cu moartea.

APELUL INCULPAŢILOR

Se face apelul inculpaţilor, fiind prezenţi: Ionel Dumitrescu, zis Dimitrescu, Romulus Dianu, Romulus Seişeanu, Ilie Rădulescu, Ilie Popescu-Prundeni, Alexandru Hodoş, Radu Demetrescu-Gyr; fiind absenţi: Pamfil Şeicaru, Stelian Popescu, Grigore Manoilescu, Gabriel Bălănescu, Pan M. Vizirescu, Aurel Cosma şi Dobre Ion zis Nichifor Crainic.

— Se face apelul nominal al martorilor propuşi.

D. PREŞEDINTE: Aşi dori să ştiu cari sunt apărătorii acuzaţilor.

Se constată că afară de Al. Hodoş niciun acuzat nu are apărător angajat.

Se iau măsuri pentru apărarea lor din oficiu.

Trecem la luarea interogatorilor.

— Se procedează la stabilirea identităţii acuzaţilor.

IONEL DUMITRESCU, zis DIMITRESCU, 40 ani, născut în Bucureşti, avocat, ziarist.

ROMULUS DIANU: Vârsta 40 ani, născut în Bucureşti, de profesie ziarist şi scriitor, domiciliat în Bucureşti, str. Arhitect Mincu nr. 9.

ROMULUS SEIŞEANU: Vârsta 60 ani, născut în Tecuci, de profesie ziarist, domiciliat în Bucureşti.

ILIE RĂDULESCU: Vârsta 46 ani, născut în 1898, în comuna Mihăiţă-Dolj, de profesie ziarist, domiciliat în Bucureşti.

ILIE POPESCU-PRUNDENI: Vârsta 38 ani, născut în comuna Prundeni-Vâlcea, de profesie ziarist, domiciliat în Bucureşti str. Mitropolitul Iosif nr. 1.

ALEXANDRU HODOŞ: Vârsta 51 ani, născut în Bucureşti, profesiunea ziarist, domiciliat în str. Ciprian nr. 14.

RADU DEMETRESCU-GYR: Vârsta 40 ani, născut în Câmpul-Lung, jud. Muscel, profesiune fost conferenţiar universitar, scriitor, fără domiciliu.

D. PREŞEDINTE: Să se dea citire actelor de acuzare.

Se dă citire jurnalului Consiliului de Miniştri de trimitere a acuzaţilor în judecata Trbunalului Poporului.

Se dă citire actului de acuzare privind pe acuzaţii: Pamfil Şeicaru, Ionel Dumtrescu, Romulus Dianu, Romulus Seişeanu Ilie Rădulescu, Ilie Popescu-Prundeni, Alexandru Hodoş, Radu Demetrescu-Gyr, Grigore Manoilescu,

Se citeşte actul de acuzare

Gabriel Bălănescu, Pan M. Vizirescu şi Aurel Cozma.

Se dă citire actului suplimentar de acuzare privitor la Ilie Rădulescu.

Se dă citire actului de acuzare împotriva acuzaţilor: Dobre Ion, zis Nchifor Crainic şi Stelian Popescu.

La ora 10,45 şedinţa se suspendă.

PREŞEDINTELE. Declar şedinţa deschisă.

Câţi avocaţi au venit din cei trimişi de barou?

O VOCE: Avocat Cosăceanu, Cristina Ciobanu şi av. Teodor Chirist.

PREŞEDINTELE: Toţi din oficiu?

CHIRIST: Avocat: Da, da.

PREŞEDINTELE: Ion Dumitrescu este apărat de d-ra Cosăceanu.

Romulus Dianu este apărat de d-na Cristina Ciobanu.

Romulus Seişanu este apărat de d-ra Cosăceanu.

Ilie Rădulescu de d. Teodor Chirist.

Ilie Popescu Prundeni este apărat de d-na Cristina Ciobanu.

Alexandru Hodoş are avocat ales.

Radu Dumitrescu Gyr este apărat de av. Teodor Chirist.

Inainte de a începe interogatoriul, aveţi ceva de întrebat?

ROMULUS SEIŞANU: Vă rog Domnule Preşedinte să binevoiţi a dispune să mi se pune la dispoziţie dosarul.

PREŞEDINTELE: La toţi vi se pune la dispoziţie dosarul. Acum se trece la interogatoriu. Chiar astăzi după amiază vi se vor pune la dispoziţie dosarele.

IONEL DUMITRESCU: Vă rog respectuos D-le Preşedinte, ca pentru perioada în care au fost scrise articolele pentru care am fost încriminat, să mi se pune la dispoziţie ziarele.

AC. PUBLIC VICOL: O să vi se pună la dispoziţie toată colecţia.

RADU DEMETRESCU GYR: Vă rog D-le Preşedinte să se citeze martorii apărării.

PREŞEDINTELE: Toţi martorii propuşi i-am citat.

Interogatoriul acuzaţilor

Trecem la interogatoriu.

Dumitrescu Ion, câtă vreme aţi exercitat profesiunea de ziarist şi la care ziar?

DUMITRESCU I.: Am început în 1928, am fost redactor la „Curentul", iar în Septembrie 1940, când a venit „revoluţia" legionară, am hotărât să mă retrag din presă; eu fost unele stăruinţe din partea „camarazilor" gazetari ca să scriu din nou, am scris două articole generale despre legionari.

PREŞEDINTELE: Aţi publicat în ziarul „Curentul" din 10 Ianuarie 1938 „Primii noştri zece ani" care conţinea elogii la adresa lui Pamfil Şeicaru?

DUMITRESCU I. Erau aduse elogii directorului, redactorilor, etc.

PREŞEDINTELE: Toate articolele care au apărut sub semnătura dvs. sunt ale dvs.?

DUMITREESCU I.: Da!

PREŞEDINTELE: Aţi publicat în Martie 1939, un articol „Baroul şi Ghettoul", care conţinea elogii la adresa lui Istrati Micescu, spunând între altele că numele său „este de multă vreme sinonim cu expulzarea evreilor din pretoriu" şi că „jurisconsulţii semiţi sunt avertizaţi să-şi strămute în altă meserie sau în altă ţară competenţa"?

DUMITRESCU I.: Am publicat acest articol.

PREŞEDINTELE: La 1 Iulie 1940, aţi publicat articolul „Mai senin ca niciodată" în care tema antisemitismului se îmbine cu tema unei Germanii "autoritare", singura capabilă să instaureze o „ordine" internaţională"?

DUMITRESCU I.: Articolul este al meu.

PREŞEDINTELE: In momentul când Franţa cap'tulase, aţi scris un articol intitulat „Destinul unui soldat", în care arătaţi nenorocirea în care poporul francez a fost svârlit de „nemernicia cârmuirii judaice"?

AC. ION DUMITRESCU: Recunoaşte.

PREŞEDINTELE: Aţi scris dvs. articolele: „Transmutări de noroade şi Spovedania unui oportunist", în care redaţi justificarea războiului de agresiune şi tema „spaţiul vital" precizând că învingătorii nu vor putea fi împiedicaţi să strămute în masă sălaşuri vaste de populaţiuni" şi că după ce vor fi murit atâţia luptători tineri va fi indiferent să mai moară în exod alte câteva sute de mii de civili inamici"?

AC. ION DUMITRESCU: Recunoaşte şi caută să le răstălmăcească sensul.

PREŞEDINTELE: La 21 Iunie 1940 aţi scris un articol „Dincolo de Imperialism" prin care desvoltaţi ideia de mai sus, împletită cu elogiul lui Hitler şi Mussolini?

AC. ION DUMITRESCU: In această fază: Iunie, Iulie, August, guvernul de atunci şi-a dat seama că nu mai este acceptat de puterile Axei şi a cedat locul guvernului Gigurtu. In momentul în care era la putere d. Manoilescu, şi acesta se „străduia" din răsputeri împreună cu diplomaţia noastră să obţină dela Hitler şi cabinetul italian, îngăduinţa de a începe tratative directe cu Ungaria şi Bulgaria, sa scris acest articol.

PREŞEDINTELE: La 8 Octombrie 1940 aţi scris articolul „Leat Nou" şi la 21 Octombrie 1940 „Indemnul Căpitanului", ambele cu caracter legionar?

AC. ION DUMITRESCU: La venirea lui Antonescu redacţia era ocupată de o echipă de legionari, pe care o instalase „Pamfil Şeicaru în nădejdea că va face din ea o echipă de schimb, cum a şi făcut multă vreme. Camarazii mi-au spus: „gazeta se duce de râpă" şi m'au rugat să scriu mai des. Credeau că eu am să fiu mai „conciliant".

PREŞEDINTELE: Vă mai pun aşa dar încă odată întrebarea: recunoaşteţi că prin art. dvs. aţi contribuit la promovarea intereselor fasciste în România şi v'aţi pus în slujba intereselor legionare?

AC. ION DUMITRESCU: Cauţă să nege şi se încurcă în explicaţii.

PREŞEDINTELE: Din Iulie 1943 până în Iunie 1944, l-aţi urmat pe Antonescu în inspecţiuni în interiorul ţării şi aţi scris reportagii de război?

AC. ION DUMITRESCU: Da.

PREŞEDINTELE: Este exact că făceaţi apologia lui Ion Antonescu?

AC. ION DUMITRESCU: Nu, domnule preşedinte. „Mareşalul" îşi făcea singur apologia. Eu reproduceam "numai".

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că aţi scris articole în ziarul „Curentul" în care atacaţi Liga Naţiunilor şi instituţiile democratice?

AC. ION DUMITRESCU: Am denunţat infirmităţile Ligii Naţiunilor.

AL DOILEA ACUZAT

PREŞEDINTELE: Acuzatul următor.

AC. ROMULUS DIANU: Vă rog, domnule preşedinte.

PREŞEDINTELE: Câtă vreme aţi exercitat profesiunea de ziarist şi la care ziar?

AC. ROMULUS DIANU: Am debutat în 1925 şi am fost cronicar literar la ziarul Rampa. Mai târziu am fost timp de un an redactor al ziarului naţional-ţărănesc „Dreptatea".

După aceia mi-am făcut stagiul militar şi înapoindu-mă din armată mi s'a oferit un loc la „Curentul", unde am rămas până în preajma evenimentului dela 23 August 1944.

PREŞEDINTELE: Articolele de care se vorbeşte în ordonanţă le-aţi scris dvs.? Ştiţi de care articole este vorba.

AC. ROMULUS DIANU: Da! Le-am văzut în dosar. Conţinutul acestor articole de care se vorbeşte în ordonanţă, îmi aparţine în general.

PREŞEDINTELE: Ce v'a îndemnat să scriţi astfel la „Curentul"?

ROMULUS DIANU: Incă din 1938 presa de stânga fusese cu totul suprimată.

Presa de stânga fiind suprimată trebuia să lucrez undeva.

PREŞEDINTELE: In legătură cu articolele acestea, recunoaşteţi că aţi făcut prin ele elogiul dictaturii?

ROMULUS DIANU: Nu.

PREŞEDINTELE: Intreabă dacă acuzatul a făcut elogiul trădătorului Antonescu.

ROMULUS DIANU. Domnule Preşedinte, este adevărat că în 1941 am trecut şi eu alături de Antonescu. Am făcut acestea din cauza convingerilor mele sincere antihitleriste.

PREŞEDINTELE: Aţi susţinut că germanii ne iubesc şi că ne vor ajuta?

ROMULUS DIANU: Domnule Preşedinte, articolele mele eu le scriam după normativele primite dela ministerul Propagandei.

Normativele care veneau noaptea eu le inundam într'o baie enormă de literatură, care ascundea „ideile mele antifasciste"(!?) şi afară de cronica externă am început să scriu şi despre Beethowen, deşi nu sunt cronicar muzical. Am continuat să fac cronici literare şi muzicale şi în acestea desigur că am pus note bine voitoare la adresa Germaniei.

PREŞEDINTELE: Aţi susţinut politica germană sub o formă oarecare? Aţi căutat să prezentaţi într'o lumină favorabilă războiul de jaf hitlerist?

ROMULUS DIANU: Am scris unele articole împotriva convingerilor mele terorizat de d-l Şeicaru.

Am cerut totuşi să nu fie semnate cu numele meu, pentru a-mi degaja răspunderea (Ceiace înseamnă că afară de articolele semnate şi incriminate avea o serie de articole nesemnate-probabil mai destructive decât chiar cele incriminate).

PREŞEDINTELE: Este exact că aţi fost numit preşedinte al unei comisiuni de presă, care a funcţionat pe lângă Preşedinţia Consiliului de Miniştri dela 1941 până la căderea dictaturii?

ROMULUS DIANU. Fostul meu coleg de liceu „Mihai Antonescu" m'a chemat în calitatea lui de Ministru al propagandei

(Continu